Riktig journalistik gör skillnad.

Göteborgs-Posten

Uppdrag Granskning visade att en patient hade lagts i bälte 34 gånger, en vaktmästare hade hjälpt till med tvånget vid något tillfälle. Är detta verkligen Sverige år 2022? skriver debattörerna. Bild: Larsen, Håkon Mosvold

Sluta med den kränkande tvångsvården för patienter med ätstörningar

Debatt • Debattvågorna om ätstörningar har gått höga de senaste veckorna. Uppdrag granskning har också granskat vården av patienter med ätstörning. Vi är sex kvinnor som lidit av svåra ätstörningar men som har blivit friska med en metod som, trots bra behandlingsresultat inte tas på allvar inom expertisen. Det är dags för ett skifte där vi lägger medeltidsmetoder som bältning, tvång och ineffektiv medicinering bakom oss. Ge fler chansen att bli hjälpta av Mandometermetoden, skriver bland andra Anna Mellin-Johansson, anställd som "egenerfaren" på Mandometerkliniken.

Det här är en debattartikel. Syftet med texten är att påverka och åsikterna är skribentens egna.

05:05 - 26 dec, 2022

De senaste veckorna har ätstörningar och behandling av ätstörningar uppmärksammats och debatterats i rader av artiklar i nära nog landets alla tidningar. Sara Meidells bok ”Ut ur min kropp” har väckt en stormig debatt om huruvida det är bra eller inte att det skrivs om ätstörning som hon gjort. Och Uppdrag Granskning har tagit upp frågan i ett avsnitt ”Äta, bältas eller dö”, gällande tvångsvård och bältning inom ätstörningsvården.

Frustrationen växer då det inte sker någon förändring inom ätstörningsvården. Det upprepas gång på gång att anorexi har den högsta dödligheten av alla psykiatriska diagnoser. Majoriteten är unga kvinnor. Men ätstörningar drabbar dessutom så många fler än den som insjuknat. Anhöriga lider och blir starkt påverkade. Föräldrar blir utmattade och sjukskrivna. Syskon blir åsidosatta. Kostnaden för samhället ökar och köerna till vården växer då patienterna har långa och återkommande inläggningar. Inom traditionell ätstörningsvård pratas det om kroniker, patienter tvångsvårdas och blir traumatiserade av tvångsåtgärder. Uppdrag Granskning visade att en patient hade lagts i bälte 34 gånger, och att en vaktmästare hade tillfrågats om att hjälpa till med tvånget vid något tillfälle. Är detta verkligen Sverige år 2022?

Tung medicinering

Vi som skriver är sex kvinnor som lidit av en allvarlig ätstörning. Vi har vårdats inom traditionell psykiatri som inneburit bland annat behandling inom BUP, inläggningar på medicinkliniker och tung medicinering. Vi har gått i familjeterapi, individuell terapi, kognitiv beteendeterapi och bildterapi, och vi har behandlats i specialiserad öppenvård och slutenvård, varit inlagda enligt lagen om tvångsvård, blivit tvångsmatade och fasthållna, försökt bli friska på egen hand och avverkat psykolog efter psykolog. År efter år. Utan att bli friska. Vi fick i stället höra att vi var kroniker, vården hade mer eller mindre gett upp och det hade vi med. Tills vi fick effektiv vård.

En, enligt vår erfarenhet, ofarlig behandling, utan biverkningar, en behandling där man såg människan bakom sjukdomen, en behandling med en personal som hade kompetens att bemöta och hantera en ätstörnings hela komplexitet, en behandling som visade vägen och tydligt kunde förklara varför man får en ätstörning. Behandlare som förstod svårigheterna och stöttade, pushade och motiverade oss genom ätstörningens alla hinder och problem. Utan att ta till tvång, det förekom inga tvångsåtgärder. De som tidigare sondmatats slapp sonden redan första dagen. Det var där vi blev friska.

> *Patienterna vilar också i värme, deras höga aktivitet minskas, de motiveras till beteendeförändring och deras psykiska mående normaliseras*

Den behandling som hjälpte oss var Mandometermetoden. Den går ut på att patienten lär sig äta igen med hjälp av feedback från en dator på hur mycket och hur fort man ska äta. Patienterna vilar också i värme, deras höga aktivitet minskas, de motiveras till beteendeförändring och deras psykiska mående normaliseras. Metoden har ifrågasatts och tas fortfarande inte på allvar av etablerad ”expertis” trots att forskarna som arbetar tillsammans med behandlarna är de enda i Sverige som har publicerat sina behandlingsresultat där det framgår att 75 procent blir symptomfria efter i genomsnitt 12 månaders behandling. Cirka 10 procent återfaller inom fem år. Att den traditionella vården inte redovisar några resultat hindrar inte att det talas vitt och brett om att ”de flesta blir helt friska”, påståenden som alltså helt saknar grund.

Skepsis och motstånd

Varför implementeras inte denna effektiva behandlingen i hela landet? Varför finns en skepsis och motstånd mot en behandling som hjälper patienter att bli friska?

Det vi vill säga är:

Det räcker nu. Det är dags för ett skifte i ätstörningsvården. Det är ingen brist på resurser, resurserna ges till ineffektiva behandlingar. Vi har testat, vi vet. Inslaget i Uppdrag granskning visar tydligt att ingenting har hänt under åren som gått sedan vi var patienter i den traditionella vården. Vi kan inte längre stå och se på, för vi vet hur de som är sjuka lider varje dag. Det måste ske en förändring. Det är dags för ett skifte där vi lägger medeltidsmetoder som bältning, tvång och ineffektiv medicinering bakom oss. God vård måste vara ledstjärnan, och vad kan vara bättre än den vård som hjälper patienten att bli frisk och återgå till sitt normala liv.

Isabelle Högbacka, anställd som behandlare på Mandometerkliniken

Emelie Johansson, anställd som ”egenerfaren” på Mandometerkliniken

Anna Mellin-Johansson, anställd som ”egenerfaren” på Mandometerkliniken

Wilma Nilsson, anställd som ”egenerfaren” på Mandometerkliniken

Angelica Söderholm, anställd som ”egenerfaren” på Mandometerkliniken

Rebecca Andersson, tidigare patient

Katarina Nygård, tidigare patient och verksamhetschef på Mandometerkliniken

Kimberley Gussander - 1 månad sedan

Jag vill intyga att dessa kvinnor inte är ensamma i deras upplevelse inom vården. Jag själv hade leukemi som litet barn där jag genom karolinska sjukhuset fick samtalskontakt med psykolog när man upptäckte min viktnedgång i samband med kontroller av min leukemi. Dessa samtal gav mig ingenting utan jag fortsatte att minska i vikt och gå djupare in i min ätstörning. Ingen gav mig verktygen som jag behövde och när jag ser tillbaka på samtalen blir jag rädd för den enorma okunskap som finns i mötet med en person som lider av en ätstörning.
Det var först när jag efter lång tid inlagd på sjukhus kom till Mandometerkliniken som någon vänligen men bestämt berättade att jag måste äta för att bli frisk, att det går att bli frisk och att det inte är fel på vare sig mig eller min familj! Jag fick stöd i att äta. Jag lämnades inte ensam att äta. Jag följde en behandlingsplan som sakta tog mig framåt och min depression, min ångest och min oaptit på livet försvann.
Mitt matintag normaliserades. Tankarna på min kropp och mitt utseende återgick till det normala så fort jag återfick min normala vikt. Jag fick mitt liv tillbaka där mat är den mest naturliga sak i världen! Tack! **(visa mindre)**

Svara Reagera

Redigerad

Johan Persson - 1 månad sedan

Som jag har förstått det så tar Mando bara in de som har sjukdomsinsikt och själva vill bli friska, eller?

Och för att komma till det läget behöver man häva svälten och få till ett någorlunda "normalt" ätande och det är väl det de försöker uppnå i tvångsvården?

Kan det vara så att era erfarenheter (och tiden) i tvångsvården var en förutsättning för att ni skulle kunna ta till er Mandos metod?

Svara Reagera

Jessica Haglund - 1 månad sedan

Att tvångsvård, bli fasthållen och tvångsmatad, skulle ge sjukdomsinsikt och motivation att bli frisk har jag svårt att se.
Tvångsvård är en akut åtgärd som endast skall användas då det är fara för någons liv, aldrig som behandlingsmetod.

På Mandometerklinikerna jobbar vi dagligen med att häva svält, normalisera ätbeteenden och framförallt motivera patienter att våga tro på ett liv utan ätstörningen, helt utan tvångsåtgärder.

Läs gärna patienternas egna berättelser: https://mando.se/mandometermetoden/patientberattelser/#frisk-57-patienter-och-anhoriga-berattar/1/

Jessica Haglund
Klinikchef Mandometerklinikerna i Stockholm **(visa mindre)**

Svara Reagera

Malin Johansson - 1 månad sedan

Blev också frisk efter 20 år med tron att jag inte kunde vara någon annan än en ätstörd. Det blev en identitet. Mandometer fick mig att skilja på mig som person och ätstörningen som en djävul på axeln och en mörk skugga. Hade en rädsla för att vara mig själv utan maten som respektive och det tog en stund men till slut gjorde vi slut! Det Mando gjorde var att få mig att förstå att jag var värd bättre. De lät mig utmana ätstörningen men stod kvar när det blev jobbigt. De hjälpte mig att se framåt! Idag kan jag titta tillbaka på mitt liv och bli ledsen över att så långa år gick åt till att inte vara nöjd med mig själv, samtidigt stolt över att det aldrig är för sent! Låt Mando hjälpa fler! **(visa mindre)**

Svara Reagera

Läs om hur Ifrågasätt hanterar information kring **personuppgifter** och **coo**